

Álom hava

A rendező szándékáról

Mindig a sejtés, a látomás, nem utolsósorban a megvilágító kép felől indul meg bennem valami. Néha egy hang, néha maga a csönd igézetében. A mindent szülő, a végtelent és a hangok sokaságát egyaránt magában foglaló csönd mozgató bévül engem is – akár az Alföldet, ahol születtem s élek, és ahol e film is játszódik. De ez a film most mégsem a teremtő Csönd, hanem a siket, halotti Csend felől indul. Akár egy világtasztrófa utáni, beckett-i hangulatot is sugallhat ez a törökdülés után kiürült Bácska, „hol több napi járóföldre nem volt egy teremtett lélek sem”. Mit lehet ilyenkor tenni, honnan elindulni, amikor egy civilizáció eltűnése, az emberiség, a nép, a közösség csődöt mond és sehol egy boltozat, csak a pusztaságban magára maradt ember? Mert élni, azért kell.

Néha úgy tűnik: ha éppen magyar az ember, még nehezebb összeszedni magunkat.

Miért is?

Mi van bennünk, mi oly csodákat szült és nagy-szerű világot teremtett, ugyanakkor évszázados bénultságokban egymást pusztítjuk minduntalan?

A déli /délvidéki/ Alföldnek a Hely szellemét leg-erősebben sugárzó helyszínein, a magyarkanizsai Járáson (amely Dobó Tihámér, Tolnai Ottó és Nagy József művészetét ihlette, szülte), a törökbecsei Sósokópó szikesén és a Szent István korabeli arcsi pusztatemplom egyedülálló terében élnek meg drá-májukat a film szereplői. Már aki túléli. „Mert halni már tudunk, csak élni nem.” Trianon után pedig ez napi létkérdés. Nemcsak Magyarország határain túl.

Álom haván (december archaikus magyar el-nevezése) futkároznak fekete-fehér rovarokként a szereplők. Álmodva szépet, egészet, miközben élnek az elrontottat, a csúfat. Álmodva maguknak és megrogzottnak ellenezve a másét. Álmodik a táj is, és a rendező is, egy végletes helyzetben emberi érzelmekkel, rezdülésekkel, bújtatott drámával átszótt filmet. A végtelenjével rabságban tartó sík vidék időtlent párálló közegében.

A történelem távlatában átvilágítva magunkat, bensőnket, lehetőségünket, lehetetlenségünket, ami végül a mai létet jelentheti számunkra. A Délvidéken még sosem készült ilyen messzi történelmi időket mozgató film, és sajnos hatá-rozottan kijelenthetem, hogy egész – egyébként minőséges - délvidéki művészetünkből, csakúgy, mint közéletünkből, közgondolkodásunkból hiány-zik a történelmi tudat megvilágosító szemlélete. Talán a végeken még fontosabb a magyarságnak és történelmének tisztánlátása - „az idő messzi tiszta szeme” -, hiszen a mindennapok szintjén kell tudnunk a választ. A végek kielezett világa megkövetelte, megköveteli.

A pusztaság horizontjának vonalával kettéosztott alsó és felső világ eleve egy metafizikus látásmódot sugall képességében. Éppen a túlélésért küszködő, elalélt magyarságunk miatt az egyetemesség szem-pontjából érdekel minden megnyilatkozásunk ebben a filmben. Ezt szolgálják a lecsupaszított kérdések/ képek/helyszínek. Hogy megmaradhassunk szellemi lényként és magyar módon. Ez utóbbiak egymást feltételezik, de a film semmiképp sem kíván didak-tikával élni. A magyar jelleg - amennyiben sikeres lesz a rendezés -, a dolgok, jelenségek, emberek otthonosságából, a táj szelleméből kell, hogy átsüssön.

Nagyon remélem, hogy a kisebbségi létből fakadó érzékenységünk valami lényegeset hozzászól majd mindehhez, nem pedig elvesz belőle. Számomra ez a film a vég/ek lényeiének összegzése, és ezért sok szempontból személyes létkérdés. Mindenkori emberségünket védve és nem utolsósorban azért, hogy a magyarság se szoruljon még összebb.

A film egy hol közelítő, hol távolodó, hol fel-emelkedő, síkokat rétegező, mélységében sűrítő /alföldi/ kameraszem igézetében - az esendő em-beri lelkek belső szövődése mentén - formálódik.

Regeszerű kép(-)zelettel.

A megváltó jóság, a lehetséges élet és az IGEN keresésében.

